

תפארת רפאל

מיסודו של הראשון לציון מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

עלון תורה והלכה לכל בני המשפחה

יוצא לאור ע"י תלמוד תורה ומפעלי חסד
"תפארת רפאל" עטרת שרה"

ע"ש רבי רפאל זביחי בן פינחס זצ"ל ע"ש מנ"ל שרה זביחי בת דינה ע"ה
נוסדו בשנת תשכ"ז (1967) בתל אביב

פְּרָשָׁת: מִשְׁפָּטִים

עֲלוֹן מִס': 2,061 | תשפ"ה

ליקט וערך: הרב רפאל זביחי שליט"א
רב בק"ק "תפארת רפאל" תל-אביב

העלון נוסד בשנת תשמ"ה (1985)
בידי הרב שלמה זביחי שליט"א

הַעֲבֵד וְהִלְקַח! - שְׁלֹא נִהְיֶה עֲבָדֵי הַחֲבֵרָה...

התורה הקדושה נצחית היא, ולקחיה נצחיים. פרשתנו פותחת בדיני עבד עברי, דינים שאינם נוהגים בימינו, כי לא נהגו אלא בזמן שהיובל נוהג. אבל גם אם הדין עצמו אינו נוהג עתה, הרי לקחיו חייבים להילמד ולהיות מיושמים בכל דור ובכל עת. מי שלא יעשה כן, מי שיחשוב שלקחי הדינים האלו אינם נוגעים לו, ואינם שייכים כיום, למה הוא דומה? למשלו הנפלא של הגאון רבי אברהם חכם זצ"ל, מכרמנשאה, אשר בפרס.

מעשה ברופא אליל מאחז עיניים, שהתפרנס בכבוד. אמר לבנו: "תצטרף אלי ולמד את המקצוע", נעתר הבן, וילכו שניהם יחדיו. באו לבית החולה, והכל נקהלו לשמוע מה יאמר ה"רופא". החולה שכב במיטתו, חיזור וגונח ולופת את בטנו ברוב מכאוביו. הביט ה"רופא" באישוני עיניו, הורה להוציא את לשונו, הניח אצבעו על דופקו והניד בראשו: "נתתם לו עלי חסה", אמר בחומרה. "אכן", הודו בשפל קול, "אכלנו חסה אמש, ומאז הורע מצבו". וה"רופא" אמר בסמכותיות: "החסה היא סם מוות עבורו! אתן לו תרופה, אולי תצילו". רשם לו שמן קיק בפרוטה, ונטל בשכרו דינר זהב. כשיצאו, תלה בו הבן מבט מלא הערכה, ושאל: "כיצד ידעת, אבא, שאכל חסה?" השיבו האב: "כשעליתי אל הבית ראיתי פסולת חסה בפח האשפה, את העלים הכמושים והמתולעים, והבנתי, שזה היה מאכלם ומאכל החולה".

התפעל הבן, ונצר את הדברים בליבו. למחרת היום ישב הבן בביתו, ובאו לקרוא ל"רופא" לבית חולה מסוכן. אמר הבן: "אבי אינו בביתו, אבל גם אני יודע לרפאות". קם והלך עימם לבית החולה. כשהגיע לחצר הבית, עשה כמעשה אביו וסקר את החצר בקפידה. פח אשפה לא היה שם, אבל אשפה הייתה גם הייתה. מתחת לבית הייתה אורוות חמורים, והחצר הייתה מלאה בגלליהם. עלה הבן אל הבית ופנה למיטת השרוי בחוסר הכרה. הרים את עפעפיו והציץ לאישוני עיניו. מדד את דפקו, עטה על פניו ארשת סבר חמורה, ואמר בהקפדה: "האכלתם אותנו בשר חמור!" השומעים פערו פיהם בתימהון, והידען המשיך: "כלום לא ידעתם, שחמורים הם סם מוות עבורו?! ... נדהמו השומעים ואמרו: "משוגע האיש, הבלים ידבר", והדפוהו מן הבית בבושת פנים... הפוי ראש שב לבית אביו ודיווח על כישלונו. תמה האב: "מה ראית לומר שהאכילוהו חמורים?" ענה ואמר: "הן אתה לימדתני!" אם יש בחצר פסולת חסה, אות היא שהאכילוהו חסה - אז אם יש בחצר פסולת חמורים... הלא כן?! "הוי, סכל", אמר האב, "כלום אין שכל בקודקודך?! כל מקום, ותנאיו! אם יש פסולת חסה, האכילוהו חסה. ואם יש אורווה, יש לתלות את החולי בריחות העולים ממנה..."

משל נפלא הוא, הולאי ונפיק את לקחו! ונדע, שגם אם פרשת העבד הנרצע, למשל, אינה נוהגת כיום - אבל לקחיה שרירים וקיימים לפי תנאינו ומצבינו. שכך אמרו בגמרא (קידושין כב:): רבן יוחנן בן זכאי היה דורש את המקרא הזה כמין חומר (תכשיט): מה נשתנתה אוזן (להירצע) מכל איברים שבגוף? אמר הקדוש ברוך הוא: אוזן ששמעה קולי על הר סיני בשעה שאמרתי "כי לי בני ישראל עבדים", ולא עבדים לעבדים, והלך זה וקנה אדון לעצמו - תרצע! ולקח זה, הרי שייך גם לנו, ולימינו, ביתר שאת ויתר עז! הרי כמעט כל אדם כיום הוא עבד, מרצונו ושאיפתו, בכל לבו ונפשו - עבד נרצע לחברה הדורסנית והתובענית ולמושגיה ודרישותיה: להתחליף רכב - ולא משום שהישן אינו טוב, אלא כדי שאחרים יראו, ומשום שהשכנים כבר החליפו. לצאת לחו"ל, כמו כולם. לנהור, עם העדר. עבד - לא לאדון אחד, כי אם לחברה שלמה! הבה נצא לחרות, נתק את הכבלים. ואז יהיה לנו יותר זמן לעצמנו, לשיעורי תורה, ויותר פנאי לילדינו!

כי תקנה עבד עברי (כא, ב) - התחיל לאחר מתן תורה **בדיני עבד**, מפני ש"אין לאדם בעולם יותר קשה עליו, מהיותו ברשות אדם כמוהו, על כן החל במשפט העבד". (אבן עזרא)

ורצע אדניו את אזנו במרצע (כא, ו) - **מרצע** בגימטריה 400. אמר הקדוש ברוך הוא: "אני הוצאתי אתכם משעבוד 400 שנה של מצרים ואמרת 'עבְדֵי הִם', והוא הולך וקונה אדון לעצמו? תרצע אזנו במרצע שמניינו 400".

ורפא ירפא (כא, יט) - לשון כפולה, שכשהולכים לרופא הולכים כמה פעמים עד שמבריאים, אבל הקב"ה אומר "אני ה' רפֹאֵךְ" - בפעם אחת.

אם-נסף (כב, כד) - "**נסף**" במלואו הם: כ"ף, סמ"ך, פ"ה - בגימטריה "**כִּפְּהָה**" (305), שהצדקה מכפרת על עוונותיו של האדם, וגימטריה "**שָׁה**" שמכפרת כקורבן. (החיד"א)

מדבר שקר תרחק (כג, ז) - מכל העבירות המנויות בתורה זו היחידה שנאמר בה "**תרחק**". לא דיי שהאדם אינו משקר; מחובתו להתרחק מהשקר, לברוח ממנו. (רבי שמחה-בונם מפשיסחה)

וחג הקציר בכורי מעשיך (כג, טו) - "**בכורי**" אותיות "**יברכו**". אם תביא ביכורים יתברכו מעשיך וירבו פרותיך.

"עין תחת עין" (כא, כד) - דרשו חז"ל (מכילתא) "שן ועין וכל מומין ניתנו לתשלומי כופר, ורק נפש תחת נפש הוא ממש" (כל ההכאות והחבלות ניתנו לתשלומי ממון). **בספר הכוזרי** מסביר זאת על פי ההגיון: "מי שהיכה סוסך תכה סוסו? כי אין לך תועלת בהכות סוסו, וכן מי שכרת ירך אין אומרים לך קח ידו, כי אין לך תועלת בכרות את ידו. ואיך ניקח עין מי שאין לו אלא עין אחת, כופר עין מי שיש לו שתי עיניים, וישאר האחד סומא והשני בעין אחת!?" **הגר"א מוילנא** מצא לזה רמז בפסוק עצמו: במקום "עין", יש לתת את האותיות שמתחת לאותיות "עין", והיינו לאחר האות עי"ן יש פ"א, לאחר יו"ד יש כ"ף, ולאחר אות נו"ן יש סמ"ך, שהן ביחד אותיות "**כספ"ה**".

שמיעתו של דיין אחד לקתה לעת זיקנתו והוא נעשה כבד שמיעה. שאלו יהודי פיקח: "הרי כתוב בפרשת משפטים **'כי השחד יעור פקחים'**, אך לא מצינו שהשוחד מחריש אוזני חכמים?" ענהו הדיין: "התורה דיברה בדורות הראשונים, אז היו נותנים שוחד והדיין היה רואה בעיניו את השוחד ולכן היה לוקה בעיניו ומתעוו. אבל בדורות האחרונים, בעלי הדין רק מבטיחים לתת שוחד ובסוף לא נותנים כלום, יוצא אפוא שהדיין רק שומע ואינו רואה, ולכן לוקה באזניו ולא בעיניו"...

שבן

מושגים ביהדות

שָׁבֵט - אֶדָר

כ"ח בשבט, הינו יום טוב במגילת תענית על עזיבת אנטיוכוס את ירושלים. אנטיוכוס הרביעי הטיל על היהודים את גזירות השמד ובימיו החל מרד החשמונאים. קיום המצוות נאסר ובמיוחד נאסרו ברית המילה, קידוש החודש, שמירת השבת ונכפתה אכילת בשר 'דבר אחר'. עבודת הקב"ה בבית המקדש בוטלה ותחתיה הונהג פולחן אליילי פגאני. אלה שהתנגדו לגזירות אלה נענשו באכזריות על ידי החיילים הסלאוקים.

בא' אדר ה'תקס"ז (1807), כונסה "**סנהדרין גדולה**" של יהודי צרפת (כינויה של אספת רבנים) בפקודת נפוליאון בפריז, לתת תוקף הלכתי להגדרת זיקת היהודים מצד אחד לדתם, ומצד שני לצרפת "מולדתם". באספה השתתפו 71 נכבדים, כמניין החברים בסנהדרין ההיסטורית. תשובות הסנהדרין פורסמו בכמה שפות ונפוצו מאוד.

בב' אדר א' תקס"ב (1802), נפטר **הרב יום-טוב אלגאזי** (המהר"ט אלגאזי) שהיה הראשון לציין וראש ישיבת המקובלים 'בית אל'. נודע במיוחד בספרו על הלכות בכורות וחלה לרמב"ן. נשמן בבית הקברות בהר הזיתים בירושלים, ליד קברו של אביו הראשון לציין הרב ישראל יעקב אלגאזי, וקברו של מורו ורבו הרב שלום שרעבי - הרש"ש. זיע"א

סיפור השבוע

וְדַל לֹא תִהְיֶה בְרִיבוֹ (פג, ג)

היה יהודי בתימן שגידל בחצרו תרנגול נדיר בעל נוצות מרהיבות ביופיו. בוקר אחד יצא האיש אל הלול וראה שהוא פתוח לרווחה והתרנגול איננו. החל האיש לחפשו ונזכר ששכנו העני עקב אחריו וראה היכן הוא מטמין את מפתח השער, משמע הוא הגנב. תבע האיש את שכנו לדין אצל **רבי יצחק יהיא הלוי**, רבה הראשי של יהודי תימן, אולם הלה הכחיש את הדברים. הביט הרב בעני, ראה את רוזנו ואת מלבושיו הקרועים, והבין כי עניו העבירתו על דעתו ועל דעת קונו, לא עמד בפיתוי ונכשל בגניבה. ידע הרב את הפסוק במשלי **'לא יבזו לַגֵּנֵב, כי יִגְנוּב לְמַלֵּא נִפְשׁוֹ כִּי יִרְעֵב'** ולא רצה לבייש את העני להכתים את שמו כגנב מועד, אולם מאידך עמד לפניו הפסוק **'וְדַל לֹא תִהְיֶה בְרִיבוֹ'**. פנה הרב אל התובע ושאל: "האם ראית כיצד שכנך גונב את התרנגול?" הודה האיש שלא ראה בעיניו ממש, והרב אמר: "אם כן, כיצד אתה יכול להאשים את שכנך קבל עם ועדה? אומר לך מה שהיה. אמש שכחת לנעול את הלול והתרנגול יצא ממנו. ראה השכן את התרנגול וביקש להחזירו לך, אלא שאתה הקמת קול זעקה ועכשיו אינו יכול להשיבו מבלי שיחשדו בו כגנב". אורו עיניו של השכן העני, שמח על תחבולת הרב להוציא מן המצר ואמר: "אמנם כן היה"...

יוסף חכמה

כשרות המאכלים

"ואנשי קדש תהיו לי, ובשר בשדה טרפה לא תאכלו, ללבב תשלוכו אתו" (כב, ל) - בפרשתנו מצווים אנו על כשרות המאכלים, ובענין זה מצינו בספר "שולחן גבוה" לגאון רבי יוסף מזלכו זצ"ל, מעשה נפלא ברבינו דון יצחק אברבנאל זצ"ל, שר האוצר למלך ספרד. פעם איוותה נפש המלך לאכול עם שר האוצר, אמר הרב: אתכבד להזמין את המלך לביתך, אך לא אוכל לאכול על שולחני. אמר המלך: נבשל בשר כשר! ענה הרב: אסור הוא, אם נתבשל בכליכם. אמר המלך: יביאו הבשר המבושל מבייתך! ענה הרב: בשר שהוסרה השגחתנו ממנו נאסר לנו, כדין 'בשר שנתעלם מן העין', שמא הוחלף! אמר המלך: ניחא! יובא הבשר מבייתך ומשרתך ישגיח עליו עד שיובא לשולחן! לכך הסכים השר. הורה המלך לעשות שולחן עגול, מסתובב, העומד על רגל אחת, ולהכין מנות זהות למנתו של השר. המשרת היהודי הביא את מנת הרב, והרב לא הסיר ממנה עיניו, לפתע קרא המלך: "ראה נא את הציפור שם, בחוץ!" נשא הרב עיניו, והמלך סובב ברגלו את השולחן כהרף עין, ומנתו באה לפני השר. עקב הרב אחר הציפור במעופה, והחזיר פניו. אמר המלך: "נמשיך בארוחה!" ענה הרב: "תודה, כבר אכלתי די!" תמה המלך: הרי בקושי טעמת מאומה! והוכיחו קשות: ראה כמה טרחנו לכבודך, הבאנו המאכל במיוחד מבייתך, ועתה אינך אוכל! התנצל: "מה אעשה והסחתי דעתי לרגע, כשהבטתי בציפור לבקשת המלך!" אמר המלך: "אשריך ואשרי תורתך, שהיצלתך ממאכל אסור!"

יוסף דעת

חוקי חמורבי

פרשת משפטים עוסקת ברובה בדינים שבין אדם לחברו ומדרשות הפסוקים קבעו חז"ל הלכות רבות בדיני נזיקים ותשלומים. לפני למעלה ממאה שנה, התגלתה בעיר שושן שבאיראן מצבת צור שחורה בגובה 2.5 מטר ועליה נכתבו 3,624 שורות ב-44 עמודים. המילים תורגמו לצרפתית ולשפות נוספות, והתגלו כ"חוקי חמורבי", מלך בבל ששלט לפני אלפי שנים, ויש טוענים שהוא אמרפל מלך שניער בן דודו של אברהם אבינו. "חוקי המקרא" נפלו על המציאה וטענו שהרבה מחוקי התורה מועתקים חס ושלום מחוקי חמורבי. אולם עיון מדוקדק מראה, כי קיימים הבדלים גדולים המראים על קדושת התורה ונצחיותה, אל מול האפסיות בחוקי בשר ודם.

חוקי חמורבי עוסקים אך ורק בדינים חברתיים, וגם בהם יש חוקים שאינם מתקבלים על הדעת כמו ענישה חמורה לחטאי אנשים, הבדלי מעמדות בין אנשים, בעוד שבתורה יש משפט אחד לכל האזרח. בחוקי חמורבי מותר למלך למחול על עוונות אפילו לחיבי מיתה, דבר הנוגד את השכל הישר. שם גם מובא הדין של "עין תחת עין" כפשוטו, העבד הוא רכוש האדון ללא זכויות, באשמת האב ימותו הבנים, ועוד דוגמאות רבות. חוקי חמורבי הינו קודקס החוקים הנודע והמקיף בחוקי המזרח הקדום. הקודקס נכתב בכתב יתדות בשפה האכדית אשר הייתה, בהשפעת חמורבי, לשפה הרשמית בבבל. חוקי חמורבי כוללים קבצים של דיני עבודה, דיני רכוש, דיני ירושה, דיני נשואים, דיני עדויות, דיני רשלנות ופגיעה מכוונת, ועוד. החוקים האלה היוו בסיס לפסקי דין שיצרו את כלל המערכת המשפטית במסופוטמיה והסביבה, והם השפיעו במשך אלפי שנים על החוק המקומי, וגם על החוק המודרני ברחבי העולם.

הודעה משמחת למתפללי בתי הכנסת והגבאים! חומש מהודר ביותר עם התפילות ליום השבת

זכינו ובמכון להוצאת ספרים וחקר כתבי יד "תפארת רפאל" של מוסדותנו, הוצאנו לאור ספר חמשת חומשי התורה בכרך אחד מהודר ומפואר, בצירוף ההפטרות לפי כל המנהגים, כולל התפילות ליום השבת בנוסח עדות המזרח ומרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל. סדר אותיות חדש ומדויק, באותיות מאירות עיניים. מודפס על נייר בייבל כרומו, כריכה חדשנית ומפוארת. פירוש רש"י ותרגום אונקלוס בניקוד מלא, ועוד פירושי חז"ל על התורה. אף פתחנו ראשי תיבות וציינו מראי מקומות. החומש מעוטר בהמלצות הראשונים לציון שליט"א, בצירוף קונטרס "ילקוט יוסף" דיני ספר תורה השלם.

הראשון לציון והרה"ר לישראל רבינו יצחק יוסף שליט"א

הראשון לציון ורבה של ירושלים רבינו שלמה עמאר שליט"א

ניתן להשיג בטל': 1800-260-260 מחו"ל: 1866-676-8696

אימרת השבוע

"יותר ממה שהנתינה באה בעקבות האהבה, האהבה באה בעקבות הנתינה". (רבי אליהו דסלר)

מדיני פרפת שהחיינו

- א.** קנה בגד חדש אפילו היה לו בגד כזה תחילה, יש לו לברך "שהחיינו" בשם ומלכות. ואף שמעיקר הדין היה צריך לברך בעת קניית הבגד, כבר נהגו שלא לברך אלא עד שעת לבישת הבגד. ועל דבר שאינו חשוב כל כך, כגון חלוק או לבנים או מנעלים וגרביים, או כיפה, אין לברך שהחיינו. הקונה מכונית חדשה, והוא שמח בה, וכן הקונה תכשיטי זהב לאשתו, או טייפ ושאר כלים שהוא שמח בהם, אף שמעיקר הדין היה ראוי לברך על זה "שהחיינו", כבר נהגו בכל אלה לברך שהחיינו על בגד חדש, ולפטור הכלים שקנה.
- ב.** כבר פשט המנהג שבעת סעודת חינוך הבית, בעל הבית מברך שהחיינו על פרי חדש, או על בגד חדש [ולובשו], ומתכוונים לפטור את הדירה והרהיטים החדשים. ומכל מקום הקונה דירה והוא שמח מאד בקנייתו ורוצה לברך "שהחיינו", ואין לו בגד חדש, ראוי לברך שהחיינו. אך אין לברך "שהחיינו" בעת חנוכת בית כנסת, וגם לא יברכו "הטוב והמטיב". וכל שכן שאין לברך "שהחיינו" בעת יריית אבן הפינה לבית הכנסת, או יציקת היסודות.
- ג.** מי שנבחר לכהונת רב ואב בית הדין, או מי שזכה בקבלת תואר הוקרה מנכבדי הקהל, הנכון שילבש בגד חדש, או גלימה חדשה, ויברך עליה שהחיינו, ויכוין בברכתו לפטור את השמחה בבחירתו או בקבלת התואר. והוא הדין על שמחת מלאת לאדם שבעים או שמונים שנה.
- ד.** מי שנתבשר שנוולד לו בן או נכד, אין לו לברך שהחיינו, אף אם נולד לו הבן אחר שנים רבות והוא שמח שמחה גדולה בלידתו. וטוב שאבי הבן יכוין בברכת שהחיינו שמברך בעת המילה, גם על הולד. ואם ירצה יברך על בגד חדש שהחיינו. וכן הנושא אשה אף ששמח מאד בשמחת נישואיו, אינו מברך שהחיינו, ואם מתעטף בטלית חדשה בעת החופה, בעת שמברך שהחיינו על הטלית יכוין לפטור את שמחתו בכך שזכה לישא אשה, ויכוין גם על הבית שקנה ועל כל הרהיטים. הקונה ספר תורה חדש לעצמו, אין לו לברך שהחיינו בעת שקורא בספר לראשונה, אף שיש לו בזה שמחה גדולה. וכל שכן מי שקונה ספרי קודש חדשים ושמח בהם, שאין לו לברך על זה שהחיינו.
- ה.** מי שלא ראה את אביו או את רבו, או אחד מקרוביו או ידידיו, במשך שלושים יום, והם חביבים עליו מאד, כל שהוא שמח בראייתם, צריך לברך ברכת שהחיינו בשם ומלכות, אע"פ שהיה אתם בקשר טלפוני או בקשר של מכתבים בתוך ל' יום. וכן הדין באמו או אחיותיו, או שאר קרובותיו ששמח לראותן אחר שלושים יום. ומי שלא ראה את חבירו שלושים יום, ואחר כך ראהו בלויין בשידור חי, וכדומה, אף ששמח מאד לראותו, אינו מברך שהחיינו. וכן השומע קול חבירו בטלפון, או ברדיו [בשידור ישיר] לאחר 30 יום, לא מברך עליו שהחיינו, אף אם שמח על זה הרבה.

מוקד התהילים העולמי

שעל ידי מוסדות התורה והחסד "תפארת רפאל"
משנת תשנ"א (1991) מאז מלחמת המפרץ
בברכתו של זקן המקובלים הרב יצחק כדורי זצ"ל

במיזם חדש ועדכני - לקבלת פרקי תהילים ישירות לפלאפון
לקריאה בצורה ברורה ומנוקדת, להצלחת חיילי צה"ל מג"ב
וכוחות הביטחון, לרפואת הפצועים במלחמה, ולהחזרת השבויים והנעדרים.
להצלחת כלל עם ישראל ובפרט חיילי צה"ל מג"ב וכוחות הביטחון

לקבלת פרק תהילים
שלחו את הסילה "תהילים"
לואטסאפ: 03-6761212
או בשיחת חנינם:

בישראל: 1-800-260-260

USA: 1-866-676-86-96

הזמנים לפי לוח "אור החיים" המבוסס על פסקי מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע	ניו יורק
5:15	5:13	5:14	5:15	5:20
6:07	6:05	6:05	6:07	6:21
6:46	6:43	6:43	6:46	6:52

עלון השבוע מוקדש לעילוי נשמת ידידנו
רודה צדקה וחסד, המדוכא בייסורים
ר' יהודה לויאן בן יפה ואפרים ז"ל
במלאות 30 לפטירתו
נפטר כ"ג בטבת תשפ"ה. תנצב"ה

פְּרֻשֶׁת הַשְּׁבוּעַ

מִשְׁפָּטִים

הַפְּטָרָה

"הַדָּבָר אֲשֶׁר"
יְרַמֶּינָה לַד'

תלמוד תורה לבנים
שיעורי תורה ויהדות לכנות
כולץ ובית מדרש
כנסים תורניים
קירוב רחוקים
מכון הוצאת ספרים וחקר כתבי יד
דאגה לרווחת החיילים בצה"ל
עזרה לנזקקים
הדרכה רוחנית לעולים חדשים
מוקד עולמי כאמירת תהילים
שבועון תורני

לקבלת העלון בדואר - במייל או לתגובות: refael260@gmail.com

הנצחה לזכר יקירכם ותרומות - נא לשלוח לתלמוד תורה ומפעלי חסד "תפארת רפאל"
המשרד: רח' קפלנסקי 1, קרית שלום, ת.ד. 12015 תל אביב, טל. 1-800-260-260